

Familjeorienterat boendestöd: När vuxenstöd och barnets bästa möts i vardagen

Barnrättsdagarna 14 april, 2026

Lydia Springer, psykolog och specialist i klinisk psykologi

Sandra Melander, metodutvecklare, samordnare för PYC

Boendestöd

- **Behovsbaserad insats för att möta individens behov**
- **Vuxenstödsinsats som beviljas av biståndshandläggare enligt socialtjänstlagen (SoL)**

Syfte: Ge praktiskt och socialt stöd i den dagliga livsföringen för att hjälpa personer med psykisk, neuropsykiatrisk eller social funktionsnedsättning att klara vardagen.

Mål: Öka självständigheten, strukturera vardagen och bryta isolering, ofta inom områden som hushållssysslor, ekonomi, myndighetskontakter och socialt samspel.

Föräldrastöd

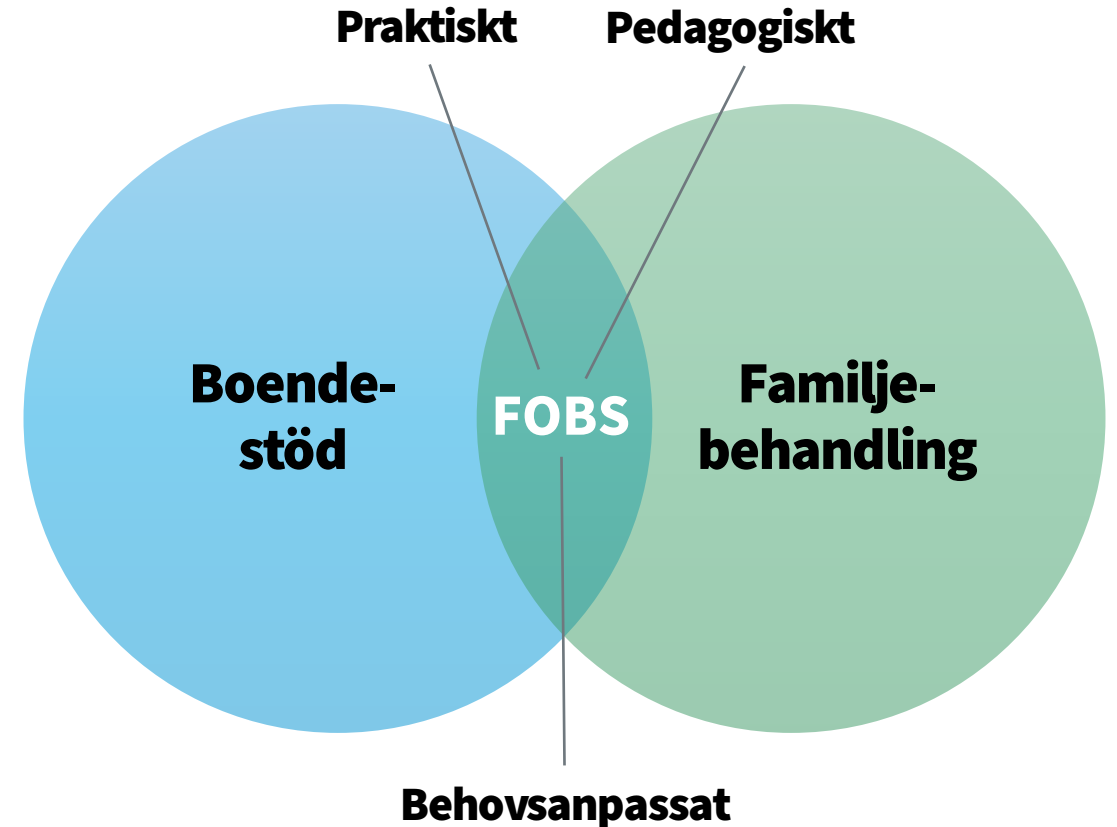
- **Föräldrastödjande insats för att möta barnets behov**
- **Kan vara öppna insatser eller behovsprövade insatser, men för familjer med mer komplex behov är det vanligtvis biståndsbeviljade insatser i hemmet som handläggs av en socialsekreterare inom barn och familj**

Syfte: Stärka föräldraförmågan, främja en positiv relation mellan föräldrar och barn, samt bidra till trygga uppväxtvillkor.

Mål: Förebygga psykisk och fysisk ohälsa, minska stress i familjesystemet och på sikt minska behovet av mer ingripande sociala insatser.

Familjeorienterat boendestöd

- **Familjeorienterat boendestöd (FOBS) är en utveckling av individuellt boendestöd till barnfamiljer och innebär ett praktiskt och pedagogiskt stöd som anpassas efter individens och familjens behov**
- **FOBS kan skilja sig åt i utformning mellan olika kommuner p.g.a. kommunstorlek, förvaltningsstruktur och målbild.**
- **Arbets sättet är i linje med att barns bästa ska stå i första rummet och att samhället ska ge föräldrar ändamålsenligt stöd i utövandet av deras ansvar som föräldrar**

Vilka behov möter boendestödjare i arbetet med familjer?

Vuxenstöd:

- Stöd med städning, tvätt
- Veckoplanering
- Göra budget
- Påminnelser och stöd i myndighetskontakter
- Samtal om mående
- Aktiviteter utanför hemmet
- Minska isolering

Stöd i föräldrarollen och kring barns behov:

- Stöd att planera för skola- och fritidsaktiviteter,
- Följa med på utvecklingssamtal
- Stöd vid kontakt med vårdcentral, mödra- och barnhälsovård
- Ventilera och bolla tankar kring föräldraskapet
- Stöd med inköp av kläder, tvätt, städ och matlagning för familjen

Unga omsorgsgivare

- **Ca 7 % av alla barn i Sverige utför en hög grad av omsorgssysslor.**
- **UO mår i allmänhet sämre än svenska barn i genomsnitt**
- **Barnen nämnde framförallt städa, tvätta, laga mat, diska men också emotionell omsorg som att hålla ett öga på en förälder eller passa syskon**
- **Ett forskningsprojekt pågår vid Linneuniversitetet som även innefattar ett bedömningsinstrument för att kartlägga och identifiera unga omsorgsgivare**

Boendestödsmodellen

Nivå 2

Uppdrag från - Socialsekreterare på barn och familj

- PYC
- Tar över vissa föräldraförmågor.
- Direkt stöd till/för barnet.
- Egna aktiviteter för barnet.

Nivå 1

Uppdrag från - Socialsekreterare på socialpsykiatri, avd vuxna

- Stöd till *förälder** och i frågor som rör föräldraskapet.
- Stöd i samordning och struktur/planering kring barnet.
- Praktiskt stöd i hemmet.
- Stöd i kontakt med myndigheter och andra.
- Stöd i barnets fritidsaktiviteter.

Ordinärt boendestöd

Ger stöd till *vuxen*

Växjö
kommun

Parenting Young Children, PYC

Föräldraskapsstöd i hemmiljö

Ett individuellt föräldrastödsprogram som används i hemmet tillsammans med föräldrar med kognitiva svårigheter

Fokus på att utveckla föräldraförmågan inom tre huvudsakliga områden:

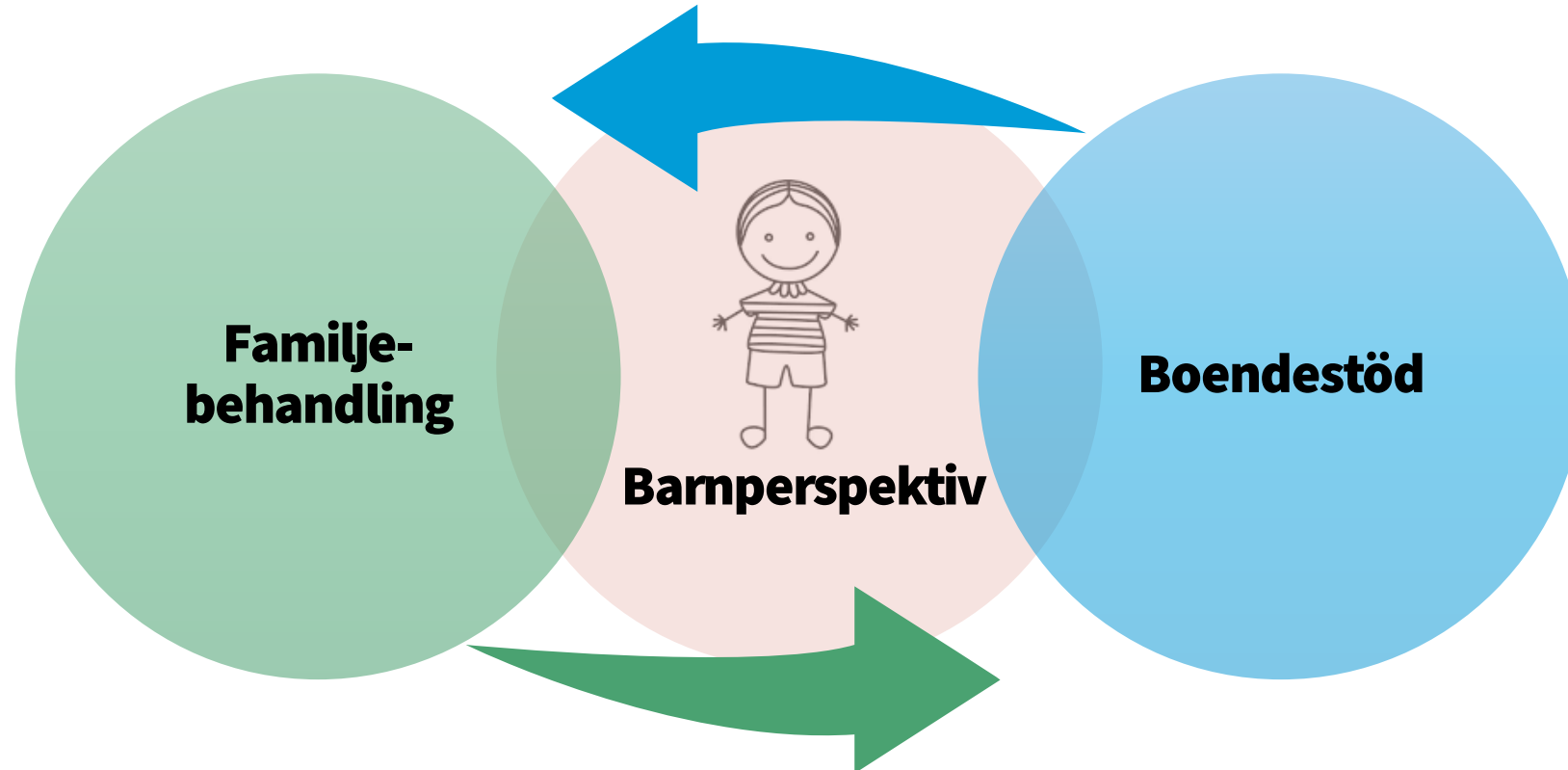
- **positivt samspel mellan barn och förälder**
- **praktisk omvårdnad av barn (mat, sömn, hygien, hälsa)**
- **säkerhet i och utanför hemmet**

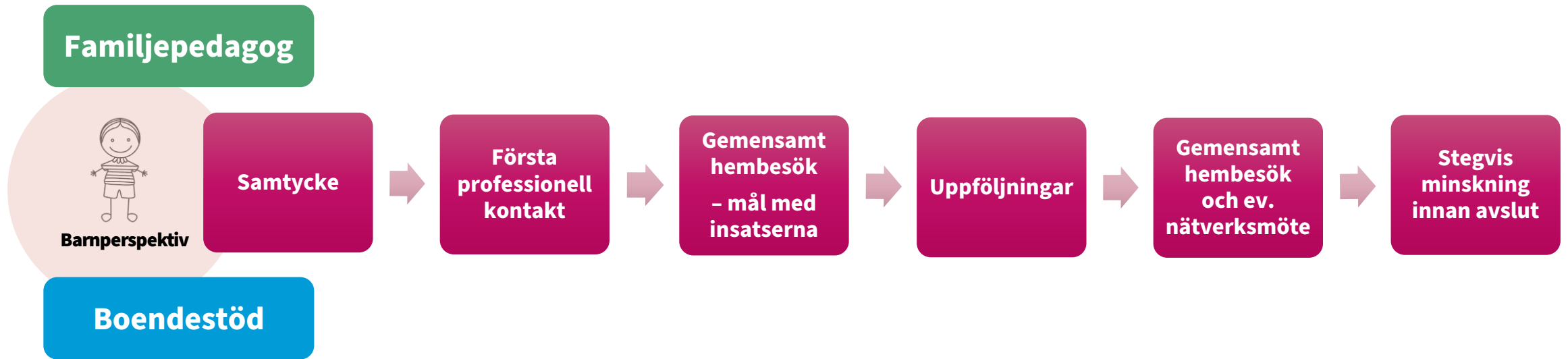
”Att socialtjänsten ska vara lätt tillgänglig innebär att den ska vara enkel för enskilda att komma i kontakt med socialtjänsten, oavsett vilka individuella förutsättningar en individ har.”

Prop. 2024/25:8 sid 219

Initieras utifrån gemensamt barnperspektiv

Samverka med befintliga resurser – exempel

Kunskapsstöd från Socialstyrelsen om att stötta familjer

- Se familjen i sitt sammanhang**
- Minska föräldrarnas stress exempelvis genom praktiskt stöd – så de kan ägna sig åt att vara föräldrar**
- Informera barnet om förälderns svårigheter**
- Ge stödinsatser under lång tid till de barn och familjer som har behov**
- Följ upp stödet ofta. Med barns utveckling följer nya utmaningar.**
- Samverka mellan de delar av socialtjänsten som arbetar med stöd och skydd för barn och unga och de som ger stöd till vuxna med funktionsnedsättning**

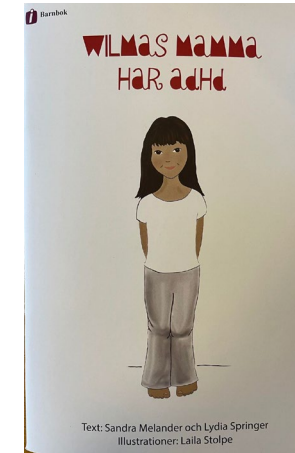

Att stötta familjer där en förälder har intellektuell funktionsnedsättning

Informera barnet om förälderns svårigheter

Exempel från Region Uppsala:

- Folder
- Barnböcker

Vad är boendestöd?

Infohäfte till barn och ungdomar

Vad är boendestöd?

Boendestöd är en hjälp som vuxna kan få om de behöver stöd för att få vardagen att fungera så bra som möjligt. Hjälp ges av en person som arbetar som boendestödjare.

Hur får man boendestöd?

Vuxna som har svårt att få vardagen att fungera kan be om boendestöd. Att det är svårt kan bero på en funktionsvariation. En funktionsvariation kan till exempel vara autism eller ADHD.

Din förälder har bitt om boendestöd hos socialtjänsten och har fått träffa en person som arbetar som handläggare. Handläggaren har pratat med din förälder om vad för hjälp som behövs. Efteråt har handläggaren bestämt om din förälder får boendestöd eller inte.

Hur ofta kommer boendestödjaren hem till oss?

Det är olika hur ofta boendestödjaren kommer för att hjälpa din förälder. Oftast brukar det vara en eller två gånger i veckan. Ibland kommer boendestödjarna när du är i förskolan eller skolan och ibland kanske du är hemma.

Kan jag berätta vad jag tycker om boendestödet?

Ja! Det är viktigt att du får berätta vad du tycker om hur boendestödet fungerar i din familj. Du kan berätta vad du tycker för din förälder, som kan tala om det för boendestödjaren. Om du vill kan du prata med boendestödjaren eller handläggaren på socialtjänsten. Du kan be din förälder om hjälp att prata med dem.

Införfattat har skapats med hjälp från fem barn med funktionsvariationer och deras föräldrar med boendestöd.
Tack!

Kunskapsstöd från Socialstyrelsen om att stötta familjer

- ✓ **Se familjen i sitt sammanhang**
- ✓ **Minska föräldrarnas stress exempelvis genom praktiskt stöd – så de kan ägna sig åt att vara föräldrar**
- ✓ **Informera barnet om förälderns svårigheter**
- ✓ **Ge stödinsatser under lång tid till de barn och familjer som har behov**
- ✓ **Följ upp stödet ofta. Med barns utveckling följer nya utmaningar.**
- ✓ **Samverka mellan de delar av socialtjänsten som arbetar med stöd och skydd för barn och unga och de som ger stöd till vuxna med funktionsnedsättning**

Att stötta familjer där en förälder har intellektuell funktionsnedsättning

Nationellt nätverk för familjeorienterat boendestöd

- **Regelbundna digitala nätverksträffar**
- **Syfte att utbyta erfarenheter och dela rutiner**
- **Läs mer eller kontakta oss via vår webb:**
[Föräldraskap i familjen – Region Uppsala](#)

Mer kunskap: SUF-konferens 2026

- **Datum: 21 maj**
- **I samverkan med Uppsala universitet**
- **Sänds live – både fysiskt och digitalt event**
- **Forskning, utveckling och erfarenheter**
- **Hör mer om unga omsorgsgivare.
MFoF medverkar också**
- **Info och anmälan:**
regionuppsala.se/suf-konferens

